

67 ปี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
28 เมษายน วันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข่าวประชาสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000
ภายใน 15666 โทรศัพท์/โทรสาร 02-259-6172

จากหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับประจำวันที 12-18 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2559 หน้า 40-41 มูลค่าข่าว 150,696.-

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสิ่งพิมพ์ สนใจดูได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

ก่อนจะถึงนิทรรศการ ประเทือง เอมเจริญ : ร้อยริ้วสรรพสี่สัน

ศิลปวัฒนธรรม

> ไพศาล อธิวงค์วิชัย

น าวาระช่วงปลายปี 2558 ที่ผมได้รับคำชักชวนจาก คุณฉัตรวิชัย พรหมทัตตเวที กรรมการและเลขาธิการของ มูลนิธิหอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ให้มารับบทบาทหน้าที่ สวมหมวกเป็น "CURATOR" เพื่อขับเคลื่อนการจัดนิทรรศการศิลปะย้อนหลัง และจิตศรัทธา ที่ถือ ที่ผมเรียกด้วยความคุ้นเคยมานานกว่า 30 ปี ซึ่งก็คือ ประเทือง เอมเจริญ "ศิลปินแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ.2548" สาขาทัศนศิลป์ ประเภทงานจิตรกรรม ที่ผู้คนในแวดวงศิลปะร่วมสมัยเมืองไทยต่างรู้จักนั่นเอง

ทันทีที่ได้รับคำชวนดังกล่าว ผมก็รีบตอบรับ เพราะนี่เป็นหนึ่งในภารกิจที่ผมไม่ได้วาดหวังไว้ในใจนานแล้ว คือ...ในช่วง 30 กว่าเกือบ 40 ปี ที่ผมเริ่มก้าวเข้าสู่แวดวงศิลปะร่วมสมัยของบ้านเรา ผมได้มีโอกาสชมนิทรรศการศิลปะย้อนหลังของ "ประเทือง" มาแล้วหลายครั้งว่าเอาเท่าที่จำได้แน่นอน 4 ครั้ง

ครั้งแรกสุดที่ได้ดู ก็คือนิทรรศการศิลปะย้อนหลัง ที่ประเทืองจัดให้ มีขึ้นเป็นครั้งแรก ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ เมื่อปี พ.ศ.2523 ซึ่งเป็นครั้งแรกสุด ที่ผมได้มีโอกาสพบเห็นผลงานยุคเก่า อันเป็นยุคแรกเริ่มของประเทือง ได้ด้วยตนเองถึงยุคปัจจุบัน (ในขณะเวลานั้น)

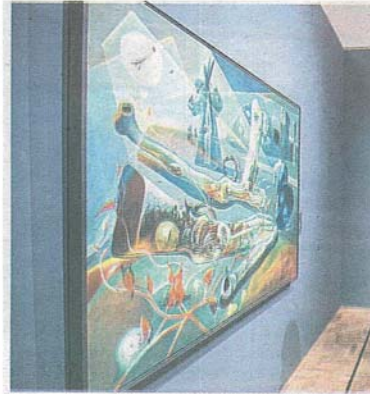
ต่อมา...ผมก็ได้ดูนิทรรศการศิลปะย้อนหลังของประเทือง ในสมัยที่จัดขึ้นที่ "พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์" แล้วก็นิทรรศการชุด "ธรรมธรรม" ที่ "หอศิลป์วิชัยนิทรรศน์" บนชั้น 7 อาคารมหาชิรราชานุสรณ์ หรือหอสมุดกลาง ของทาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในสมัยที่ ศ.ดร.อภิวัฒน์ ปะยะนันท์ ยังเป็นอาจารย์อยู่ที่จุฬาฯ ยังไม่เข้าสู่สมณการกระทรวงวัฒนธรรม เพราะตอนนั้น น่าจะเป็นเวลาก่อนปี 2545 เพราะกระทรวงวัฒนธรรม ได้รับการจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2545 สมัยรัฐบาลนายกฯ ชีวาทชีวิน

และนิทรรศการศิลปะย้อนหลังครั้งสุดท้ายที่ได้ดู ก็คืองาน "จิตวิญญาณศิลปิน" ที่จัดขึ้นที่ "หอศิลป์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ" ในปี พ.ศ.2548

ซึ่งนิทรรศการศิลปะย้อนหลังของประเทือง ที่ผมได้มีโอกาสชมดูทั้งหมดนั้น ล้วนให้ความรู้สึก "ไม่ได้อัดใจ" ทั้งสิ้น และส่วนที่ให้ความรู้สึก "ไม่ได้อัดใจ" ก็คือรูปแบบการจัดนิทรรศการ และการจัดวางติดตั้งผลงาน เพราะนิทรรศการศิลปะย้อนหลังทุกครั้งที่ประเทือง จัด ผมเคยดู ล้วนไม่สามารถสะท้อน หรือนำเสนอให้ผม ในฐานะที่เป็น "ผู้ชม" ได้รับรู้รับทราบ หรือเห็นภาพรวมของวิวัฒนาการ การพัฒนาเปลี่ยนแปลง บนเส้นทางการทำงานศิลปะสร้างสรรค์ของประเทือง อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนเลย ว่าเปี่ยมเป็นอยู่ เป็นไปอย่างไรบ้าง

เนื่องจากการจัดวางติดตั้งผลงานของนิทรรศการศิลปะย้อนหลังทั้งหลายของประเทือง ที่ผมได้ดู เคยดู แม้จะมีการติดตั้งผลงานจากแต่ละช่วงเวลา มาติดตั้งจัดแสดงร่วมกันมากมายหลายสิบชิ้นก็ตามที แต่ผลงานแต่ละยุคก็ได้ออกมามีลักษณะ ล้วนถูกนำมาติดตั้งจัดวางรวมกัน คณะกรรมการฯ ไม่ได้แยกแยะให้เห็นชัดเจน ว่างานยุคแรก และยุคถัดออกมาถึงงานยุคใหม่ ล้วนมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากกันอย่างเอย

ยิ่งถ้าในการนิยามผู้ชมที่ไม่เคยมีข้อมูลความรู้ หรือไม่เคยติดตาม

จิตรกรรมฝาผนังแสดงป็นนำ ของ ประเทือง เอมเจริญ ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สิงคโปร์ ครอบครอง

ดูงานของประเทืองอย่างต่อเนื่อง ก็อาจไม่สามารถทำความเข้าใจ หรือรับรู้ได้ ว่างานชิ้นไหน ได้รับการสร้างสรรค์ขึ้นก่อนหลังบ้าง

เรียกว่าภาพรวมของบรรดานิทรรศการศิลปะย้อนหลังของประเทืองที่ผ่านมานี้ ไม่ได้ช่วยให้ภาพที่ช่วยทำให้ผู้ชม รับรู้ เข้าใจ ถึงลำดับการพัฒนาเปลี่ยนแปลง ที่มีอยู่ตลอดเส้นทางการทำงานศิลปะของประเทืองเลย

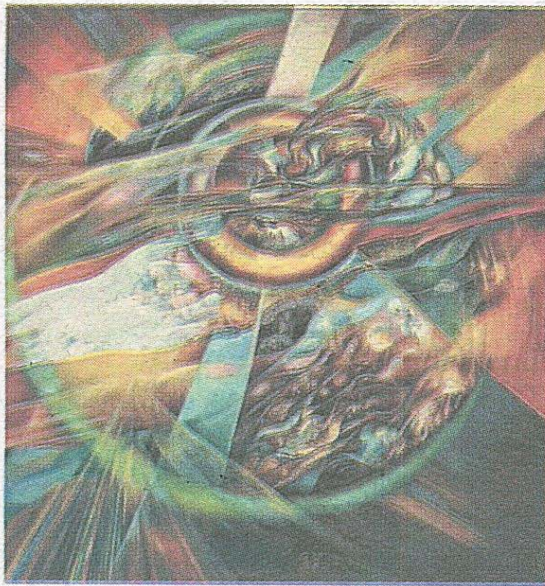
ดังนั้น...ทันทีที่ผมได้รับข้อเสนอ ให้เข้ามาทำหน้าที่เป็น "CURATOR" หรือที่เราแปลเป็นภาษาไทยอย่างไม่ถูกต้องตรงตามความหมาย ตามบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ครอบคลุมครบถ้วนรอบเขตงานการที่ที่รับผิดชอบอย่างแท้จริงของคำ "CURATOR" ว่า "ภัณฑารักษ์" นั้น ผมบอกกับตัวเองในเวลาถัดมาเลย ว่าคราวนี้ ผมได้มีโอกาสที่จะจัด

นิทรรศการศิลปะย้อนหลังของประเทือง ให้เป็นไปอย่างที่ผมอยากเห็น และอยากให้เป็นเสียที่ ซึ่งก็ไม่น่าเชื่อ และไม่เคียดคิดมาก่อน ว่าตัวเองจะมีโอกาสจัดนิทรรศการศิลปะย้อนหลังของประเทือง บุคคลที่ผมให้ความเคารพนับถือ ดังที่เคยไม่พ้นวาดหวังไว้เลย

เมื่อผมได้รับข้อมูลทั้งหมดของตัวนิทรรศการศิลปะย้อนหลังซึ่งทาง มูลนิธิหอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ต้องการจัดให้มีขึ้น ในช่วงปลายปี พ.ศ.2559 ผมก็เริ่มเล็งเฝ้าระวังข้อมูลเกี่ยวกับงานการของประเทือง ตลอดจนข้อมูลเรื่องราวต่างๆ ของประเทือง ที่ล้วนบรรจุจดจำอยู่ในความทรงจำของผมเรื่อยมา นับตั้งแต่สมัยที่เริ่มใช้ชีวิตเป็นนักเขียนศิลปะ อยู่ที่นี่ โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อะฮิซะ เมื่อราวปี พ.ศ.2519 เป็นต้น

ครั้นถึงวันนัดพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายนิทรรศการของทาง "หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร" หรือที่ต่อไปนี้จะขอเรียกสั้นๆ ว่า "หอศิลป์ กทม." ผมก็มาพบปะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดนิทรรศการศิลปะย้อนหลังของประเทือง พร้อมสรวลเสหัวกับการเข้าไปบอกเล่าพูดคุย...ชัดเจนเรียบร้อย เพราะผมว่าภาพการจัดนิทรรศการศิลปะย้อนหลังของประเทืองไว้อย่างคร่าวๆ เก็บบันทึกไว้ในความทรงจำเป็นเวลานานมาแล้ว

บทเพลงแห่งจักรวาล จิตรกรรมนามธรรมธรรมชาติของ ประเทือง เอมเจริญ ปี 2514

สำหรับรูปแบบโครงสร้างของตัวนิทรรศการศิลปะย้อนหลัง และเพื่อเชิดชูเกียรติ ศิลปะอาวุโสระดับ “ศิลปินแห่งชาติ” นาม ประเทือง เอมเจริญ ที่ผมรับหน้าที่เป็น “CURATOR” ซึ่งผมได้ทาบทามชักชวนเพื่อนนักวิจารณ์ศิลปะที่มีดีกรีเป็นอาจารย์สอนศิลปะระดับ “ดอกเตอร์” นามว่า ถนอม ช่างกิต จากคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มาเป็น “CURATOR” ร่วมกันอีกคน

โดยผมกับ ถนอม ได้ทำการคัดสรรผลงานศิลปะ ที่พี่เทืองได้สร้างสรรค์ขึ้น ตลอดช่วงเวลายาวนานกว่า 5 ทศวรรษ แล้วมาคัดแยกผลงาน จัดแบ่งออกเป็น 5 ยุค หรือ 5 กลุ่มผลงาน

เริ่มจากยุคที่ 1 จะเป็นผลงานช่วงเริ่มแรกของพี่เทือง นับตั้งแต่ตัดสินใจละทิ้งงานอาชีพวาดตัดเอาต์ติ้ง เพื่อเข้ามาเป็น “คนทำงานศิลปะ” ที่ได้แรงบันดาลใจอย่างแรงกล้า ภายหลังจากที่มีโอกาสดูหนังเรื่อง “LUST FOR LIFE” หนังที่ด้วยอัตชีวประวัติส่วนหนึ่งของศิลปินบิเออนามชาวอิตาลี วิลเลียม วินเซนต์ ฟานโก๊ะท์ หัวทอกคนสำคัญของกลุ่มศิลปะลัทธิ “POST-IMPRESSIONISM” ซึ่งพี่เทืองบอกเล่าว่าเข้าไปนั่งดูหนังเรื่องนี้ด้วยความชื่นชอบ ชื่นชม กระทั่งหลงรักอย่างลึกซึ้งมากกว่า 140 รอบ (ดูโดยไม่ต้องซื้อตั๋ว เพราะเป็นช่างวาดภาพคัดเอ้าท์ ที่ใช้ติดโฆษณาตามหน้าโรงหนังต่างๆ ในสมัยนั้นอยู่แล้ว)

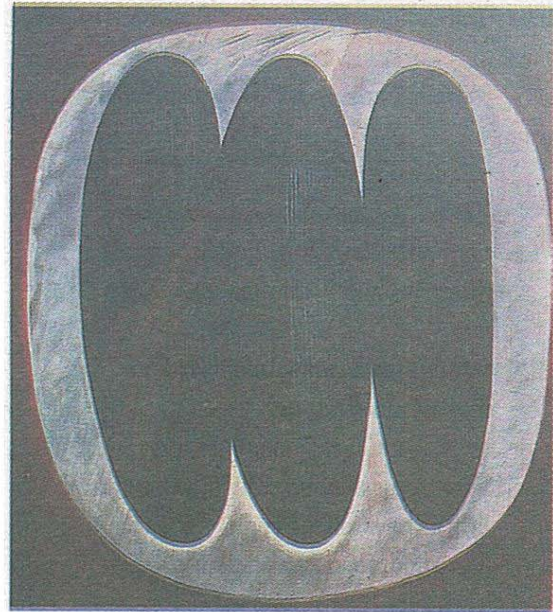
ที่สุด...ก็ทำให้พี่เทืองตัดสินใจทิ้งงานการที่มีรายได้มั่นคงต่อเนื่อง (สมัยเมื่อ 50 กว่าปีก่อน หรือราวปี พ.ศ.2504-2505 เพราะพี่เทืองเริ่ม

ใช้ชีวิตเป็นคนวาดรูป สร้างงานศิลปะ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2505 เป็นต้นมา) แล้วออกมาเป็นช่างคนทำงานศิลปะอย่างทุ่มเทจริงจัง ขณะนี้พี่เทืองมีลูกมีเมีย มีครอบครัวต้องแบกรับดูแล ซึ่งพี่เทืองก็ไม่หวาดหวั่น ไขว่ไขว่ใดๆ และต้องใช้เวลานานยาวถึง 10 เกือบ 20 ปีทีเดียว กว่าจะเริ่มพบกับความสำเร็จ สามารถขายผลงานได้บ้าง...ในราคาหลักพันหลักหมื่น หลายครั้งก็ถูกเจ้าของ “แกลเลอรี” เอาเปรียบ ชื้องานไปในราคาถูกๆ เนื่องจากความจำเป็นในชีวิตบีบบังคับให้ไม่ค่อยมีทางเลือกมากนัก

ในกลุ่มผลงานที่ผมกับถนอมคัดสรรให้รวมอยู่ในยุคที่ 1 นี้ จะครอบคลุมช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ.2505-2509 ซึ่งเป็นยุคที่รูปแบบแนวทางการสร้างสรรค์วาดภาพผลงานของพี่เทือง จะมีลักษณะแนวทางที่พูดได้ว่าไม่ใช่วางหลายหลาย ยังคงไม่พบซึ่งตัวตนแท้จริงชัดเจนของตนเอง งานยุคแรกสุด โครงสร้างที่ใช้ จะเป็นไปในโทนหม่นมืด เน้นใช้สีดำ สีเข้ม สีน้ำตาลเป็นหลัก แม้แต่ผลงานที่ชื่อ “หุ่นนิ่ง” ยังเป็นสีดำมืดเข้ม

เหตุที่ผลงานช่วงแรกออกมาเป็นเช่นนี้ ส่วนหนึ่งอาจเพราะสภาพ

ความผิดเคืองทางด้านการเงินของครอบครัวจึงอาจทำให้พี่เทืองมีเงินสำหรับเจียดแบ่งมาซื้อสี สำหรับใช้วาดรูปจำนวนหนึ่ง ซึ่งคงไม่มากมายอะไรทำไร

พ้องพางคำ ผลงานนามธรรมของ ประเทือง เอมเจริญ ปี 2516

ปากน้ำปรามบุรี ผลงานยุคแรกจากปี 2506 ของ ประเทือง เอมเจริญ

ทำให้กลายเป็นข้อจำกัดในแง่ของวัสดุที่ใช้วาดรูปสร้างสรรค์ผลงาน อีกทั้งทักษะในการวาดรูป สร้างงานศิลปะ ก็ยังอยู่ในช่วงตั้งไข่ เริ่มค้นหา เพิ่งเริ่มทดลอง งานที่อยู่ในช่วง 4-5 ปีแรกนี้ ผู้ชมจะเห็นว่าชิ้นงาน เริ่มมีความเปลี่ยนแปลง เมื่อล่วงเข้าสู่ช่วงปี พ.ศ.2507 ไปแล้ว สีสิ้นในภาพวาดก็เริ่มมีสีสันสดสว่างขึ้นบ้าง แต่ก็ยังหม่นหมื่น ไม่สดใส สว่าง สะอาด จัดจ้านชัดเจนเบิกบานเหมือนงานยุคถัดมา อันได้แก่งานยุคที่ 2

งานยุคที่ 2 จะเป็นงานที่กินเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ.2510 ถึง 2520 เป็นผลงานที่พี่เทือง เริ่มค้นพบวิถีและลักษณะเฉพาะของตนเอง ซึ่งสะท้อนให้เห็นในชิ้นงานยุคนี้อย่างชัดเจน นับเป็นผลงานที่ในเวลาต่อมาได้กลายเป็นเสมือน “เครื่องหมายการค้า” หรือ “โลโก้” ประจำของพี่เทือง นั่นเองเพราะเป็นงานที่ทำให้ผู้คนเริ่มรู้จักว่านี่คืองานจิตรกรรมของประเทือง เอมเจริญ

จุดเริ่มต้นของงานในยุคนี้ ก่อเกิดจากคำแนะนำของนายชายพี่เทือง ที่บอกให้พี่เทืองไปศึกษาศิลปะจากธรรมชาติที่ตัวเองรักชอบ ใกล้ชิดผูกพันแล้วนั่ง...ที่กลายเป็นตำนาน “นั่งจ้อง เพ่งมอง” ดวงอาทิตย์ของพี่เทือง ซึ่งไม่ใช่นั่งมองแบบผิวเผิน เบื้องเดียวเล็ก หากแต่พี่เทืองนั่งจ้องพระอาทิตย์นานเป็นชั่วโมง และต่อเนื่องเป็นเดือนเป็นปี จนตาของพี่เทืองเห็นสีสันอันแตกต่างหลากหลายของแสงอาทิตย์สุกปลั่ง ก่อนจะปล่อยระบายประสพการณ์ความรู้สึกที่มีต่อแสงสีเหล่านั้น ผ่านออกมาเป็นจิตรกรรมสีสวยสด

จุดนัดจัดจำ สว่างไสวเข้มข้น เป็นรังสีแสงทั้งดงาม เปล่งประกายแผ่พุ่ง อย่างเป็นอิสระ ไร้รูปทรง

ไม่เพียงการนั่งฟังมองดวงอาทิตย์นานนับปีเท่านั้น แต่ที่เฝื่อนยังนั่งมองการไหลของกระแส น้ำ การโยกไหวของต้นหญ้า การเคลื่อนคล้อยแปรเปลี่ยนรูปทรงของทะเลเมฆ สัมผัสรู้ถึงสายลมแต่ละลีลาอีกด้วย

ทว่า...ในยุคที่ 2 นี้ มิได้มีเพียงจิตรกรรมที่วาดถ่ายทอดลีลานั้น ธรรมชาติของแสงสีธรรมชาติ สดใส จุดนัดจัดจำเท่านั้น เพราะดูเหมือนผลงานเหล่านี้ แม้จะเป็นที่ชื่นชอบชื่นชมของผู้ดู แต่กลับไม่มีใครประสบความสำเร็จในเวทีประกวดสมัยนั้น อย่าง "งานศิลปกรรมแห่งชาติ" ซึ่งยุคนั้น ช่วงนั้นแวดวงศิลปะร่วมสมัยบ้านเรากำลังให้ความสำคัญสนใจงานนามธรรม แบบตะวันตก หรือศิลปะลัทธิ "ABSTRACT" ของฝรั่งอย่างแพร่หลาย และนี่...น่าจะเป็นเหตุปัจจัยส่วนหนึ่ง ที่นำพาที่เฝื่อน ให้หันมาทดลองสร้างผลงานนามธรรม ที่วาดระบายสีสลับอยู่ในกรอบรูปทรงคมชัดกับเขาบ้าง ซึ่งที่เฝื่อนก็ประสบความสำเร็จกับผลงานเหล่านี้ เพราะสามารถชนะใจกรรมการ คำรางวัลที่ 2 กับที่ 3 จากการประกวด "งานศิลปกรรมแห่ง

หนึ่งในผลงานชุด น้ำค้างบนใบบัว ของ ประเทือง เอมเจริญ

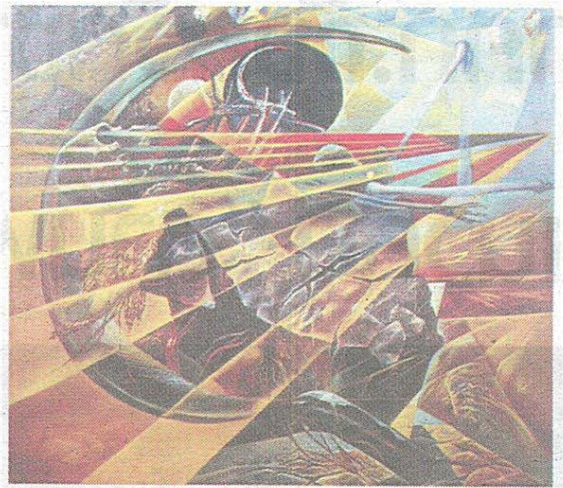
ชาติ" อยู่หลายครั้ง

ส่วนงานยุคที่ 3 นี้ ผมถือว่าเป็นงานชุดพิเศษ ที่มีลักษณะเฉพาะตัว แตกต่างจากงานยุคอื่นๆ อย่างสิ้นเชิง เป็นงานที่ทำขึ้นในช่วงสั้นๆ เพียงแค่ 3 ปีเท่านั้น คือจากปี พ.ศ.2516 ถึง 2519

เหตุที่บอกว่าเป็นงานชุดพิเศษ เพราะงานยุคนั้น ล้วนมีเนื้อหาเรื่องราวที่เป็นไปในลักษณะแนวทางของงาน "ศิลปะเพื่อชีวิต-สะท้อนสังคม" อย่างเด่นชัดซึ่งเป็นอิทธิพลจากสภาพสังคมการเมืองไทยในช่วงเวลานั้น ช่วงเวลาที่คนหนุ่มสาวหันมาให้ความสนใจเรื่องสังคมการเมืองอย่างกว้างขวาง กระทั่งรวมพลังกันต่อสู้โค่นล้มรัฐบาลเผด็จการทหารได้สำเร็จ ส่งผลให้ดอกไม้ประชาธิปไตยแบ่งบานพรั่ง ผู้คนในสังคมมีสิทธิเสรีภาพที่จะพูด คิด วิพากษ์วิจารณ์ประเด็นทางสังคม-การเมืองได้อย่างอิสระ ไม่ถูกระงับห้ามปรามปิดกั้น

จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ "วันล้อมฟ้า 6 ตุลา 2519" ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และทหารก้าวขึ้นมาใช้อำนาจเป็นรัฐบาลอีกครั้ง สิทธิเสรีภาพในการคิด พูด เขียน หรือแสดงออกในทางสังคม-การเมืองของไทย ก็มียอดต้องยุติปิดฉากลง เช่นเดียวกับที่เส้นทางการสร้างงานศิลปะ ซึ่งมีเนื้อหาสะท้อนวิจารณ์ประเด็นปัญหาทางสังคม-การเมืองของไทยให้เห็นลึกเท่าไรเลย อาจมีบ้าง...ก็เพียงขึ้นสองชั้นในบางวาระเท่านั้น

ผมกับถนอมจึงถือว่าผลงานที่มีเนื้อหาและแนวทางแบบ "ศิลปะเพื่อชีวิต-สะท้อนสังคม" ของที่เฝื่อน ที่ทำขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2516-2519

ผลงานชื่อ ข้าว เคียว ก่อนดิน ที่สร้างสรรค์ในปี 2519

จัดเป็นงานชุดพิเศษ ที่แยกจากงานช่วงอื่นๆ อย่างชัดเจน ซึ่งงานในยุคที่ 3 นี้ มีทั้งหมดราว 10 กว่าชิ้น และในนิทรรศการคราวนี้ ผมกับทีมงานสามารถสรรหาหีบห่อมาจัดแสดงได้เพียงแค่ 7 ชิ้นเท่านั้น ขาดหายงานเด่นๆ ไปราว 4 ชิ้นเห็นจะได้ เนื่องจากบางชิ้นสูญหาย ไม่ทราบว่ามีใครครอบครอง บางชิ้นก็ถูกซื้อไปโดยพิพิธภัณฑ์ศิลปะแห่งชาติสิงคโปร์ บางชิ้น...ผู้ถือครองไม่ยินดีที่จะให้หีบห่อ

ถัดมาก็คืองานยุคที่ 4 กับยุคที่ 5 เป็นยุคที่เส้นทางการทำงานศิลปะของที่เฝื่อน เติบโต พัฒนา จนสูงส่ง การสร้างสรรค์งานจิตรกรรมเต็มไปด้วยประสบการณ์ที่เข้มข้น ชำนาญจัดเจน เป็นผลงานที่มุ่งแสดงสะท้อนแง่มุมหลากหลายของธรรมชาติและธรรมะ (สัจจะความจริงของชีวิต) ผลงานที่ปรากฏ ล้วนสมบูรณ์สวยงาม สะท้อนฉายให้เห็นคุณลักษณะเฉพาะของความเป็น ประเทือง เอมเจริญ ในทุกชิ้นงานอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะคุณลักษณะการใช้สัจธรรมะในแต่ละชิ้นงาน ที่สดสวย สว่างไสว ไม่มีใครเหมือน และไม่เหมือนใคร นอกจากประเทือง เอมเจริญ คนนี้เพียงคนเดียว

สำหรับนิทรรศการศิลปะย้อนหลังที่ว่ามานี้ มีชื่อว่า "ประเทือง เอมเจริญ ร้อยริ้วสรรพสิริสัน ตำนานชีวิตและสังคม" รวบรวมคิดสรรผลงานตั้งแต่ปี พ.ศ.2506-2550 มาจัดแสดงทั้งสิ้น 81 ชิ้น ทั้งจิตรกรรมสีน้ำมันและภาพวาดเส้นขาว-ดำ บนชั้น 8 อาคาร "หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร" หัวมุมสี่แยกปทุมวัน ย่านสยามสแควร์ ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน ถึงวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ.2559 หากผู้อ่านท่านใดสนใจแวะเวียนไปชมได้ ระหว่างเวลา 10.00-21.00 น. ทุกวัน (เว้นวันจันทร์) โดยไม่เสียค่าผ่านประตู

สืบปภาว่าไม่เท่าตาเห็นจึงอยากเชิญชวนให้ผู้สนใจไปพิสูจน์ทราบด้วยตัวเองนะครับ สวัสดี ■